

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Brandbu renseanlegg

Dato inspeksjon: **03.03.2015**

Saksnr: **2015/1168**

Dato rapport: **05.08.2015**

Til stede ved kontrollen

Fra bedriften: Leder for drift og vedlikehold VA Driftsleder Ingeniør To driftsoperatører	Fra Fylkesmannen: Tore Pedersen Linn C. Myhrer Rueslåttén
---	---

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Brandbu renseanlegg den 3. mars 2015. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen avdekket 2 avvik og ga 3 anmerkninger under inspeksjonen:

Avvik:

1. Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.
2. Anleggseier har ikke utarbeidet miljørisikovurdering for avløpsanlegget.

Anmerkninger:

1. Handlingsplan og saneringsplan for avløpsanlegget er noe mangelfull.
2. Rutiner for drift og vedlikehold av overløp er noe mangelfull.
3. Praktisk bruk av avviksbehandlingssystemet bør forbedres.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet fra side 2.

Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Gran kommune	
Organisasjonsnr.: 961 38 1541	Eies av: Gran kommune
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 – Generell offentlig administrasjon	

Kontrollert enhet

Navn: Brandbu renseanlegg	Anleggsnr.: 0534.0017.01
Kommune: Gran kommune	Fylke: Oppland fylke
Anleggsaktivitet: Avløpsnett- og rensing	Risikoklasse: 4
Tillatelse gitt: 05.12.2002	Sist endret: 19.12.2007

Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens landsdekkende tilsynsaksjon rettet mot avløpsanlegg som omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 14.

Inspeksjonstema

- Mål og strategi for avløpssektoren
- Handlingsplaner / saneringsplaner
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Overløp
- Ledningsnett
- Akkreditert prøvetaking
- Etterlevelse av rensekrav
- Driftsstabilitet i renseanlegg
- Risikovurdering av avløpsanlegget

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

Oppfølging etter inspeksjonen

Gran kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Gran kommune innen 4. september 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet til Fylkesmannen i Oppland, enten på e-post fmoppost@fylkesmannen.no, eller postadresse postboks 987, 2626 Lillehammer. Brevet merkes med saksnr. 2015/1168.

Gebyr for inspeksjonen

Brandbu renseanlegg er gjennom utslippstillatelsen plassert i risikoklasse 4. Dette betyr at dere skal betale **kr 4 700,-** i gebyr for den gjennomførte kontrollen, jf. § 39-6 i forurensningsforskriften. Faktura ettersendes av Miljødirektoratet.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal, jf. offentliglova.

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg

Forskrift om internkontroll § 5 punkt 6 (risikovurdering)

Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Kommentarer:

Kommunen har ikke undersøkt hvordan avløpsanlegget vil bli påvirket av framtidige klimaendringer. Det må foretas vurderinger og/eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnett, og identifisere eventuelle avbøtende tiltak for å håndtere framtidige vannmengder. Slike vurderinger og beregninger kan gjerne inngå som en del av miljørisikovurderingen som må utarbeides, jf. avvik 2. Konkrete tiltak, som f.eks. økt dimensjonering på nye ledninger eller førdrøying på avløpsnett, bør også fremgå i en saneringsplan eller handlingsplan.

Kommunen har identifisert enkelte flomutsatte områder, og har iverksatt flomsikringstiltak rundt disse. Det er også etablert rutiner for å sikre at overvann håndteres på egen grunn i nye utbyggingsområder.

Avvik 2: Anleggseier har ikke utarbeidet miljørisikovurdering for avløpsanlegget.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (vurdere risiko)

Kommentarer:

Kommunen må utarbeide en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget. Miljørisikovurdering innebærer at virksomheten skal «kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.»

Vi viser til veilederen fra Norsk Vann «Avløpsanlegg – vurdering av risiko for ytre miljø» som et nyttig hjelpemiddel i dette arbeidet.

Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1: Handlingsplan/saneringsplan for avløpsanlegget.**Kommentarer:**

Gjeldende saneringsplan er gammel, og de beskrevne tiltakene der er stort sett gjennomført. Kommunens hovedplan for VA er relativt ny (2011) og beskriver noen tiltak og investeringer på avløpssiden, men på et veldig overordnet nivå.

Kommunen er kjent med områder/ledningsstrekking som regelmessig må spyles eller etterses, og som sannsynligvis burde vært utbedret. Dette fremgår ikke i noe av kommunens skriftlige dokumentasjon per dags dato, og håndteres basert på kunnskap og muntlig kommunikasjon blant de ansatte. Dette gjør at utbedringsarbeidet er sårbart og preget av tilfeldigheter. Kommunen er allerede i gang med å lage en ny saneringsplan for ledningsnett, og vi antar at slike problemstrekninger der vil bli satt i system, og tildeles en prioritering og et tidspunkt for utbedring. Situasjonen per dags dato er likevel at kommunens arbeid med utbedring og sanering av avløpsnett preges av brannsløkking fremfor langsiktighet og planlegging, og vi velger derfor å gi en anmerkning for dette forholdet.

Anmerkning 2: Rutiner for drift og vedlikehold av overløp.**Kommentarer:**

Kommunen har skriftlige rutiner for drift og vedlikehold av overløp, men disse omfatter ikke at utslippspunktene må inspiseres for avløpssøppel eller nedslamming. Det fremkom av intervjuene at man likevel av og til sjekker utslippspunktene for dette etter en overløpshendelse, men ikke alltid. Vi ber om at kontroll av utslippspunktene innarbeides i driftsinstruksen, og at utslippspunktene fysisk inspiseres etter hver overløpshendelse.

Anmerkning 3: Praktisk bruk av avviksbehandlingssystemet.**Kommentarer:**

Kommunen har et system for å registrere avvik, samt en skriftlig rutine for avviksbehandling. Det fremkom under intervjuene at de ansatte ikke synes at avvikssystemet er spesielt godt egnet for å registrere avvik vedrørende ytre miljø, og de oppgir også at det er forbedringspotensial for praktisk bruk av systemet. Blant annet fremgår det av rutinen at man skal ha en årlig gjennomgang av

avvikene uten at dette blir gjort, og det er også noen avvik som bare blir formidlet muntlig til nærmeste leder.

Kommunen bør vurdere å tilpasse/endre avvikssystemet sitt slik at det blir mer egnet til å håndtere avvik knyttet til ytre miljø. Det bør settes fokus på at alle ansatte skal registrere avvik skriftlig, og det bør innarbeides en årlig gjennomgang av avvikene hvor alle involverte medarbeidere deltar i gjennomgangen. Det er viktig at også den årlige gjennomgangen skriftliggjøres slik at dette kan dokumenteres ved et eventuelt nytt tilsyn.

Andre forhold

Selv om Brandbu renseanlegg overholder renskravene sine, preges anlegget av at det tidvis mottar mye fremmedvann. Det vil være naturlig at fremmedvann-problematikken inkluderes både i miljørisikoanalysen, arbeidet med ny saneringsplan, og kartlegging av tiltak mot fremtidige klimaendringer. Det vil være hensiktsmessig å jobbe med disse sakene parallelt ettersom dere sannsynligvis vil finne at flere temaer er overlappende, og hvor identifiserte problemstillinger i den ene utredningen vil kunne resultere i konkrete tiltak i en av de andre.

Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen